

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Resultatrapport for finansforetak

1. halvår 2019

Dato:
19.08.2019

Innhold

INNHold	3
1 HOVEDINNTRYKK	4
2 BANKER, KREDITTFORETAK OG FINANSIERINGSFORETAK	6
2.1 BANKER	6
2.2 OMF-FORETAK	10
2.3 FORBRUKSLÅN I BANKER OG FINANSIERINGSFORETAK	11
2.4 FINANSIERINGSFORETAK	13
3 FORSIKRINGSFORETAK OG PENSJONSKASSER	15
3.1 LIVSFORSIKRINGSFORETAK	15
3.2 PENSJONSKASSER	18
3.3 SKADEFORSIKRINGSFORETAK	20
4 VEDLEGG	23
MAKROØKONOMISKE STØRRELSER	23
RESULTAT OG BALANSE FOR HVER BRANSJE	24

Redaksjonen ble avsluttet 19.08.2019. Alle tall er foreløpige, og det tas forbehold om endringer.

Kilde for alle tall er Finanstilsynet, så fremt annet ikke er angitt.

1 Hovedinntrykk

Norske banker oppnådde et samlet resultat som tilsvarte 1,4 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) i første halvår 2019, mot 1,3 prosent i samme periode året før. Egenkapitalavkastningen økte fra 11,9 til 13,0 prosent (annualisert).

Den viktigste forklaringen til høyere resultat var betydelige gevinster for bankene i Sparebank 1 Gruppen, både etter fusjonen av Sparebank 1 Gruppen og DNBs skadeforsikringsvirksomhet (til Fremtind Forsikring) og gevinster etter oppskrivning av eiendomsverdier i Sparebank 1 Livsforsikring. Uten disse gevinstene ville bankene samlet vist et resultat, og en egenkapitalavkastning, på nivå med samme periode året før. Bankenes samlede kostnad/inntektsforhold sank med halvannet prosentpoeng, men justert for de to nevnte effektene var kostnadsnivået stabilt. Lavere tilbakeføringer av tidligere tap på utlån, særlig i de større bankene, førte til at netto bokførte tap økte noe sammenlignet med ett år tidligere. Tapsnivået for bankene samlet var fremdeles lavt, tilsvarende 0,11 prosent av gjennomsnittlig utlånsvolum.

Norske banker økte sine samlede utlån til kunder med 6,4 prosent siste år. For utlån til personkunder hadde bankene en vekst på 4,9 prosent siste år. De utenlandske bankenes filialer har økt veksten til personkunder kraftig de siste kvartalene, til 11,3 prosent ved utgangen av første halvår. For utlån til innenlandske bedriftskunder var veksten i norske banker derimot høyere enn i filialene, med henholdsvis 5,9 og 4,1 prosent. Omfanget av misligholdte lån¹ økte svakt, og utgjorde 0,9 prosent av utlånsmassen. Innskuddsdekningen, inkludert utlån ført i deleide OMF-foretak, økte med ett prosentpoeng i andre kvartal, til 59 prosent. Bankene hadde god tilgang på finansiering i første halvår. Risikopåslagene på obligasjonsfinansiering gikk noe ned, mens pengemarkedsrenten økte.

Veksten i **forbrukslån** til norske kunder har avtatt betydelig det siste året, til en tolv månedersvekst ved utgangen av første halvår på 2,5 prosent. Justert for porteføljesalg kan veksten anslås til om lag 7 prosent, men også denne vekstraten har sunket betydelig siste år. Omfanget av misligholdte forbrukslån i foretakene har økt markert de siste årene, til tross for betydelige salg av problemporteføljer til andre foretak, og utgjorde 9 prosent av utlånsvolumet.

Livsforsikringsforetakene oppnådde en verdijustert avkastning, som inkluderer de urealiserte verdiendringene, på 8,5 prosent (annualisert) i første halvår 2019, mot 3,0 prosent i samme periode året før. Høyere avkastning på aksjer og nedgang i lange renter bidro til en økning i netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen. Resultat før skatt utgjorde 0,7 prosent av GFK, tilnærmet uendret fra første halvår 2018.

Pensjonskassene hadde en verdijustert avkastning på 11,3 prosent (annualisert), mot 2,2 prosent i første halvår 2018. Også pensjonskassene hadde en betydelig økning i netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen. Resultat før skatt økte fra 2,1 prosent til 2,8 prosent av GFK.

¹ 90-dagers mislighold

Skadeforsikringsforetakene oppnådde et resultat før skatt på 31,0 prosent av premieinntektene for egen regning i første halvår 2019, mot 11,4 prosent i samme periode i 2018. Netto inntekter fra investeringer økte betydelig som følge av Gjensidige Forsikring sitt salg av Gjensidige Bank og oppgangen i aksjemarkedene. Også den forsikringsrelaterte driften ble noe bedret sammenlignet med samme periode i fjor.

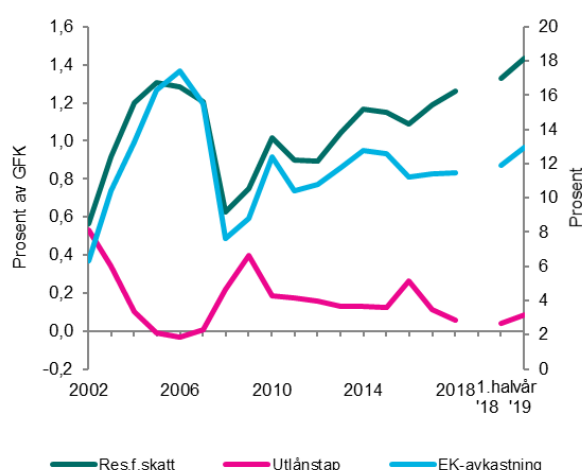
2 Banker, kredittforetak og finansieringsforetak

2.1 Banker

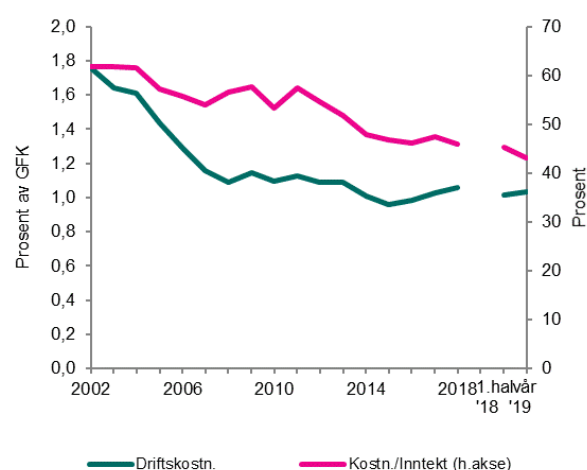
Resultat

- Norske bankers² samlede resultat før skatt økte sammenlignet med ett år tidligere, til 1,4 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, se figur 2.1. Hovedårsaken til resultatforbedringen var gevinster i forbindelse med fusjonen av skadeforsikringsvirksomheten i DNB og Sparebank 1 Gruppen (i foretaket Fremtind Forsikring). Eierbankene i Sparebank 1 Gruppen resultatførte en samlet fusjonsgevinst på i overkant av 2 mrd. kroner i første kvartal. I andre kvartal fikk de samme eierbankene også gevinster på om lag 0,5 mrd. kroner som følge av oppskrivning av eiendomsverdier i Sparebank 1 Livsforsikring.
- Egenkapitalavkastningen økte med i overkant av ett prosentpoeng, til 13 prosent.
- Samlede utlånstap økte fra 0,05 til 0,11 prosent av utlånsmassen, i hovedsak som følge av mindre tilbakeføringer av tidligere tap i de største bankene.
- Driftskostnadene økte svakt i forhold til forvaltningskapitalen. Som følge av gevinstene nevnt over sank likevel kostnad/inntektsforholdet, til i underkant av 43 prosent, se figur 2.2.

Figur 2.1: Lønnsomhetsutvikling

Figur 2.2: Kostnadsutvikling

² Omtalen omfatter samtlige 121 norske banker. For banker som er finanskonsern benyttes regnskapstall for bankkonsern, for øvrige banker benyttes morbankstall.

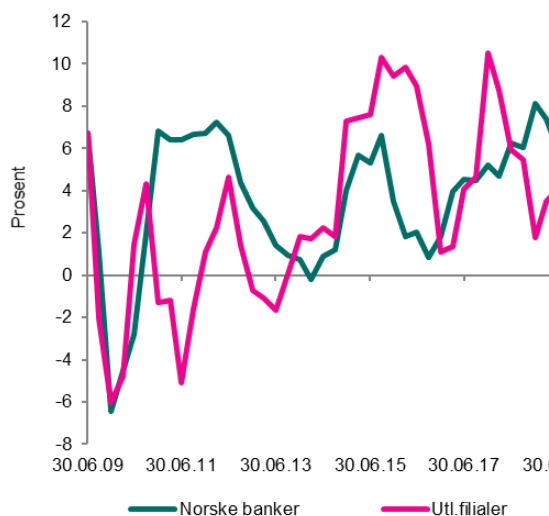
Tabell 2.1: Resultat for samtlige norske banker

	1.halvår 19		1.halvår 18	
	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK
Netto renteinntekter	43 515	1,79	40 460	1,74
Andre inntekter	18 678	0,77	14 265	0,62
herav verdiendr. finansielle instrumenter	3 505	0,14	1 711	0,07
Driftskostnader	25 122	1,03	23 515	1,01
herav lønn og personalkostnader	13 047	0,54	12 184	0,53
Resultat før tap på utlån	37 071	1,52	31 210	1,35
 Bokførte tap på utlån	 2 103	 0,09	 912	 0,04
Gev/tap ikke-fin.ei /langsiktige verdip.	-3	0,00	482	0,02
Resultat før skatt	34 965	1,44	30 780	1,33
 Skattekostnad	 6 656	 0,27	 6 395	 0,28
Resultat etter skatt	28 309	1,16	24 384	1,05
 Egenkapitalavkastning (%)	 13,0		 11,9	

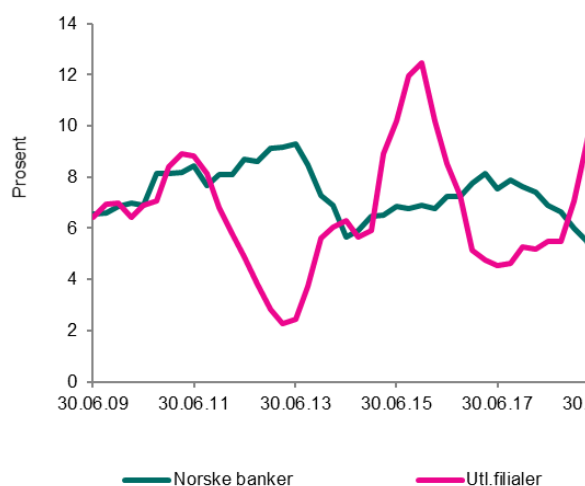
Utlånsvekst

- Samlet utlånsvekst gikk noe ned i andre kvartal, til en tolv måneders vekst på 6,4 prosent ved utgangen av første halvår.
- Utlånsveksten til innenlandske bedriftskunder var 5,2 prosent ved utgangen av første halvår, med høyere vekst for norske banker enn for de utenlandske bankenes filialer (hhv. 5,9 prosent og 4,1 prosent), se figur 2.3.
- For personkunder er derimot veksten betydelig høyere i filialene enn i norske banker (hhv. 11,3 prosent og 4,9 prosent siste tolv måneder), se figur 2.4. Total utlånsvekst til personkunder har vært nær uendret de siste tre kvartalene, og var 6,1 prosent ved utgangen av første halvår.
- Misligholdsnivået for norske banker samlet økte svakt siste kvartal, til 0,9 prosent av utlån. Økningen kom i hovedsak for mellomstore og mindre banker, særlig påvirket av banker med stor aktivitet innen forbrukslån.

Figur 2.3: Vekst i utlån til innenlandske bedriftskunder

Figur 2.4: Vekst i utlån til innenlandske personkunder

Tabell 2.2: Balanseutvikling for samtlige norske banker

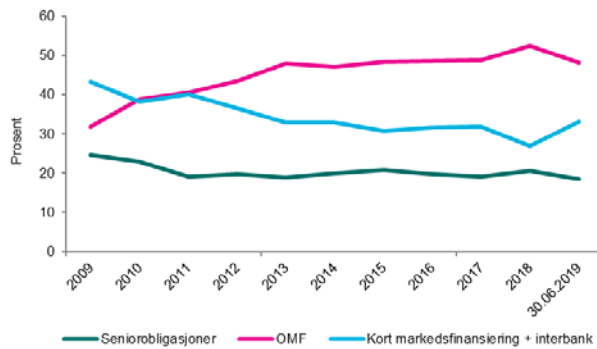
	30.06.2019		30.06.2018		vekst i %
	Mrd.kr	% av br. utlån	Mrd.kr	% av br. utlån	
Forvaltningskapital	4 933,5		4 744,9		4,0
Brutto utlån til kunder	3 626,6		3 402,8		6,6
... Inkl. utlån i gruppeeide OMF-foretak	3 919,6		3 684,1		6,4
Tapsnedskrivninger på utlån	-24,1	-0,7	-25,4	-0,7	-5,0
herav Steg 1	-3,0	-0,1	-3,1	-0,1	-3,3
herav Steg 2/Gruppenedskrivninger	-4,7	-0,1	-5,1	-0,1	-7,3
herav Steg 3/Individuelle nedskrivninger	-16,4	-0,5	-17,2	-0,5	-4,6
Brutto misligholdte utlån, 90 dager	31,4	0,9	27,5	0,8	14,2
Gjeld til kredittinstitusjoner	300,7		365,6		-17,7
Innskudd fra kunder	2 258,2		2 227,0		1,4
Verdipapirgjeld	1 635,4		1 459,0		12,1

Finansiering

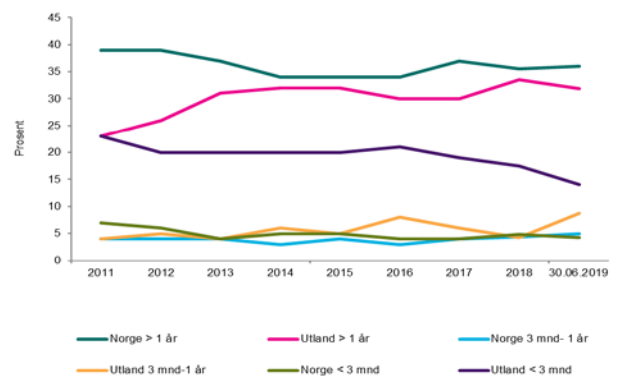
- Innskudd fra kunder økte med 1,4 prosent siste år. Det er fortsatt høy innskuddsvekst for gruppen av små banker, særlig drevet av forbrukslånsbanker.
- Innskuddsdekningen av utlån er noe redusert siste år, til 94 prosent i morbank. Inkluderes utlån i hel- og deleide OMF-foretak var innskuddsdekningen 58 prosent.
- Andelen markedsfinansiering i bankene holder seg relativt stabil, på om lag 49 prosent. OMF utgjør omtrent halvparten av markedsfinansieringen.
- Over halvparten av markedsfinansieringen er fra utenlandske kilder, men omfanget av kort finansiering fra utenlandske kilder er redusert de seneste årene, se figur 2.6.

- Norske banker hadde god tilgang på finansiering i andre kvartal 2019. NIBOR har økt i løpet av kvartalet, se figur 2.7, og er i august 2019 på sine høyeste nivåer siden november 2014. Risikopåslagene ble redusert omtrent tilsvarende i andre kvartal, se figur 2.8, og dette medfører at finansieringskostnadene for norske banker er omtrent uendret over kvartalet.

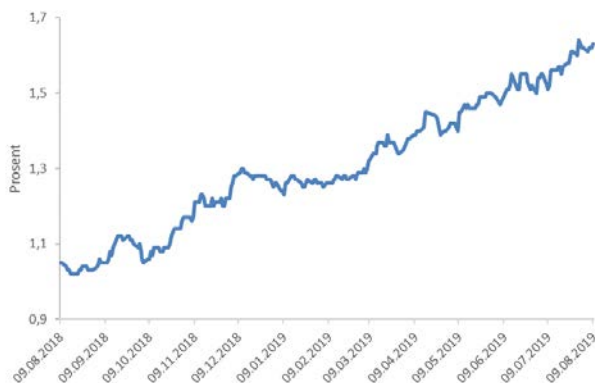
Figur 2.5: Utvikling i markedsfinansiering, banker og OMF-foretak, etter type finansiering

Figur 2.6: Utvikling i markedsfinansiering, banker og OMF-foretak, etter løpetid og innland/utland

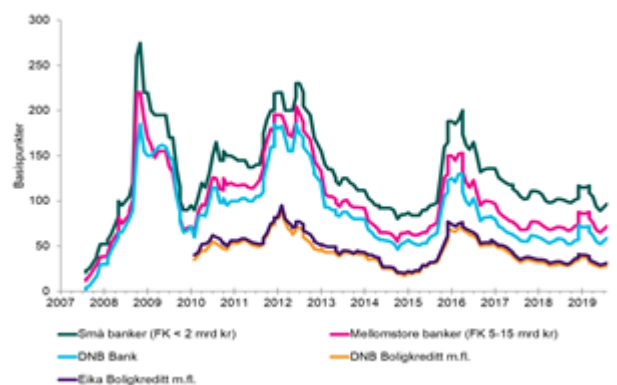

Figur 2.7: Utvikling i 3mnd-NIBOR

Kilde: Oslo Børs

Figur 2.8: Indikative påslag for seniorobligasjoner og OMF, 5 år mot 3mnd-NIBOR. T.o.m. uke 33 2019.

Kilde: DNB Markets

Utenlandske bankers filialer

- Lave utlånstap også for utenlandske filialer, tilsvarende 0,08 prosent av utlånsvolumet.
- Filialenes markedsandel på utlån til bedriftskunder er stabil, på om lag 35 prosent. For utlån til personkunder er markedsandelen 16 prosent.
- For utlån til innenlandske bedriftskunder er tre av de fire største foretakene i Norge (inkludert kreditt- og finansieringsforetak) filialer av utenlandske banker.

Tabell 2.3: Utenlandske bankers filialer i Norge (filialer med innskuddsvirksomhet)

	1.halvår 19		1.halvår 18	
	Mill.kr	% GFK	Mill.kr	% GFK
Netto renteinntekter	9 931	1,37	9 199	1,35
Andre inntekter	4 683	0,65	4 504	0,66
herav verdiendr. finansielle instrumenter	899	0,12	804	0,12
Driftskostnader	6 324	0,87	5 931	0,87
herav lønn og personalkostnader	3 062	0,42	3 083	0,45
Resultat før tap	8 290	1,14	7 772	1,14
Tap på utlån	491	0,07	125	0,02
Verdifall på ikke finansielle eiendeler	0	0,00	0	0,00
Resultat før skatt	7 799	1,07	7 647	1,12

	30.06.2019	30.06.2018	
	Mrd.kr	Mrd.kr	Vekst
Forvaltningskapital	1 475	1 406	4,9
Brutto utlån til kunder (inkl. OMF-foretak)	1 241	1 170	6,1
Innskudd fra kunder	553	529	4,6

2.2 OMF-foretak

- OMF-foretakene³ økte utlånene med 14 prosent siste tolv måneder. Gjennomsnittlig overpantsettelse for foretakene samlet var noe lavere enn for ett år siden. Gjennomsnittlig belåningsgrad på utlån som inngår i sikkerhetsmassen har endret seg lite over tid, og ligger mellom 45 og 55 prosent i de fleste foretakene.

³ Omtalen omfatter 24 kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett. 19 av foretakene er heleid, mens 5 er deleid av flere banker.

Tabell 2.4: Balanseposter OMF-foretak (24 foretak)

	30.06.2019	30.06.2018	
	Mill. kr	Mill. kr	% vekst
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	1 737 260	1 554 756	11,7
Brutto utlån til kunder	1 601 295	1 405 581	13,9
herav utlån sikret med pant i bolig/næringseiendom	1 461 588	1 340 468	9,0
Fyllingssikkerhet	50 269	58 856	-14,6
Sum sikkerhetsmasse	1 590 571	1 486 859	7,0
Gjennomsnittlig overpantsettelse	24,4 %	25,7 %	
Gjeld stiftet v. utstedelse av oblig. m. fortrinnsrett	1 278 262	1 183 065	8,0

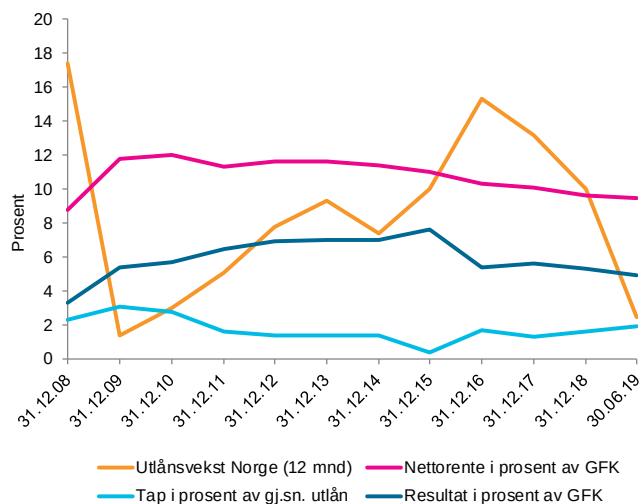
2.3 Forbrukslån i banker og finansieringsforetak

- Etter flere år med sterk vekst i forbrukslånsmarkedet⁴, har veksten bremsset opp. Utlånsveksten er mest avdempet i det norske markedet, hvor tolv månedersveksten var 2,5 prosent ved utgangen av første halvår 2019, se figur 2.9. Ett kvartal tidligere var tolv månedersveksten i Norge 7,4 prosent. Samlet volum av forbrukslån til norske kunder avtok med 3 prosent fra utgangen av første kvartal til utgangen av andre kvartal, etter om lag nullvekst i første kvartal. Kredittkortlån utgjorde om lag 43 prosent av forbrukslånene i Norge ved utgangen av første halvår, mot ca. 46 prosent ett år tidligere.
- Den samlede veksten i forbrukslån, som inkluderer norske foretaks virksomhet i andre nordiske land, var 7,2 prosent siste tolv måneder, mot 10,3 prosent ved utgangen av første kvartal 2019. Flere banker har en stor andel av sine utlånsporteføljer i andre nordiske land.
- Vekstraten påvirkes av salg av utlånsporteføljer. Foretakene samlet solgte porteføljer for 8,8 mrd. kroner siste tolv måneder, mot 6,5 mrd. kroner i samme tidsrom i fjor. I første halvår isolert ble det solgt porteføljer for 4,3 mrd. kroner.
- Forbrukslån misligholdes i større grad enn andre typer lån, og det har vært en markert økning de siste årene til tross for økende salg av misligholdte porteføljer, se figur 2.10. Ved utgangen av andre kvartal 2019 lå misligholdet inkludert forbrukslån i utlandet på 8,7 prosent. Dette var 0,7 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av første kvartal.
- Lønnsomheten for foretakenes totale forbrukslånsvirksomhet er fortsatt god, men noe lavere netto renteinntekter og høyere tap har gitt en nedgang i resultatet sammenlignet med tidligere år, se figur

⁴ Utvalget består av 34 banker og finansieringsforetak som tilbyr forbrukslån uten sikkerhet til personkunder, og anslås å dekke om lag 90 prosent av det norske markedet. Både norske foretak og utenlandske filialer i Norge inngår. Lån uten sikkerhet i finansieringsforetak som kjøper porteføljer inngår ikke.

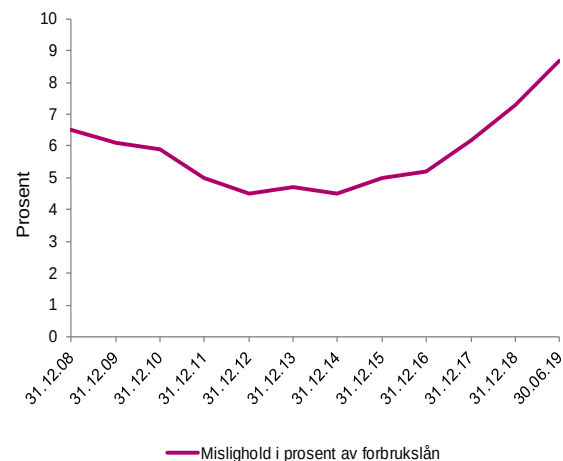
2.9 og tabell 2.5. Tilbakeføringer av tidligere bokførte tap i enkeltforetak påvirker den samlede tapsutviklingen. Uten tilbakeføringene ville tapsnivået ligget omtrent ett prosentpoeng høyere.

Figur 2.9: Utlånsvekst, nettorente, tap på utlån og resultat før skatt for utvalget*

* Tap, nettorente og resultat gjelder samlet på alle utlån, inkl. utlån i utlandet. Det er endringer i utvalget gjennom perioden.

Figur 2.10: Mislighold 90 dager i prosent av forbrukslån (alle utlån)

Tabell 2.5: Utviklingen i forbrukslån i 34 foretak samlet*

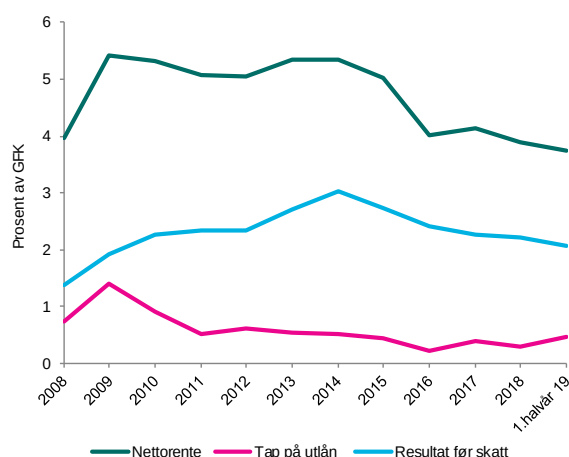
	1. halvår 19	1. halvår 18
Forbrukslån per 30.06. Totalt (mill. kr)	165 670	154 573
Årsvekst %	7,2	12,7
Forbrukslån per 30.06. Norge (mill. kr)	113 597	110 816
Årsvekst %	2,5	10,3
Tap i % av gj.sn. forbrukslån (annualisert)	1,9	1,2
Nettorente i % av GFK (annualisert)	9,5	10,3
Resultat ord.drift i % av GFK (annualisert)	4,9	6,0
Brutto misligh. lån, 90 dg, % av forbrukslån	8,7	7,4

*Vekstratene er beregnet for sammenlignbart utvalg.

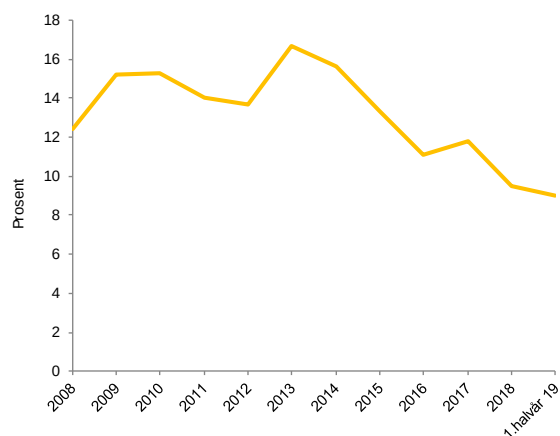
2.4 Finansieringsforetak

- Finansieringsforetakenes⁵ resultat før skatt utgjorde 2,06 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, 0,1 prosentpoeng lavere enn i første halvår i fjor, se tabell 2.6. Resultatutviklingen har vært forholdsvis stabil over tid, se figur 2.11. Egenkapitalavkastningen i første halvår var 8,1 prosent, som er noe lavere enn foregående år, se figur 2.12.
- Netto renteinntekter ble redusert med 0,2 prosentpoeng sammenlignet med tilsvarende periode i fjor, mens bokførte tap økte med 0,2 prosentpoeng og utgjorde nær 0,5 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i første halvår.
- Finansieringsforetakene økte utlånene med 12,8 prosent siste tolv måneder, se tabell 2.7. Hovedårsaken til den sterke veksten er oppkjøp av porteføljer med misligholdte forbrukslån i flere av foretakene.

Figur 2.11: Nettorente, tap på utlån og resultat før skatt, finansieringsforetak

Figur 2.12: Egenkapitalavkastning, finansieringsforetak

⁵ Omtalen omfatter 30 norske finansieringsforetak. Hovedområdene er leasing og bilfinansiering. Finansieringsforetak som tilbyr forbrukslån og foretak som kjøper porteføljer av misligholdte lån inngår også.

Tabell 2.6: Resultatposter finansieringsforetak

	1. halvår 2019		1. halvår 2018	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	2 698	3,75	2 550	3,97
Andre inntekter	277	0,39	134	0,21
herav verdiendr. finansielle instrumenter	34	0,05	0	0,00
Andre kostnader	1 043	1,45	1 027	1,60
herav lønn og personalkostnader	570	0,79	526	0,82
Driftsresultat før tap	1 807	2,51	1 571	2,44
 Bokførte tap på utlån	 329	 0,46	 194	 0,30
Resultat før skatt	1 477	2,06	1 376	2,14
 Skattekostnad	 345	 0,48	 343	 0,53
Resultat etter skatt	1 132	1,58	1 033	1,61
 Egenkapitalavkastning	 8,1 %		 10,0 %	

Tabell 2.7: Balanseposter finansieringsforetak

	30.06.2019		30.06.2018		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	150 072		134 574		11,5
Brutto utlån til kunder	144 362		128 024		12,8
herav utlån vurdert til amortisert kost	144 338		127 976		12,8
herav leasing	80 834		75 614		6,9
 Tapsnedskrivninger på utlån til amortisert kost	 -3 108	 -2,2	 -2 760	 -2,2	 12,6
...herav Steg 1 (IFRS)	-259	-0,2	-207	-0,2	
...herav Steg 2 (IFRS)/Gruppenedskrivninger (NGAAP)	-1 915	-1,3	-1 649	-1,3	
...herav steg 3 (IFRS)/Individuelle nedskrivninger (NGAAP)	-934	-0,6	-904	-0,7	
Brutto misligholdte lån, 90 dager	5 240	3,6	3 594	2,8	45,8
 Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	 93 040		 88 472		 5,2

3 Forsikringsforetak og pensjonskasser

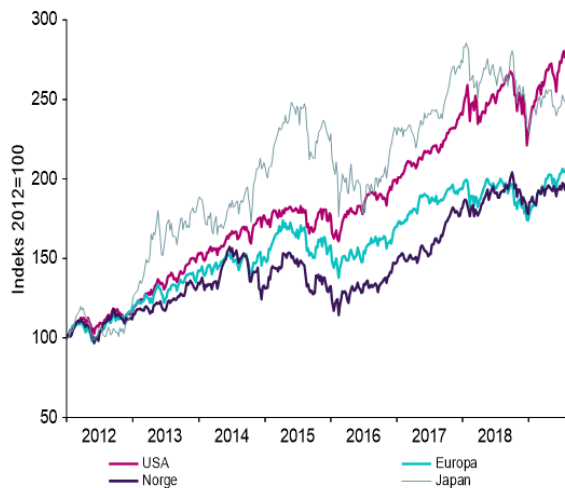
3.1 Livsforsikringsforetak

Kapittelet tar for seg utviklingen i samtlige 11 norske livsforsikringsforetak.

Avkastning og resultat

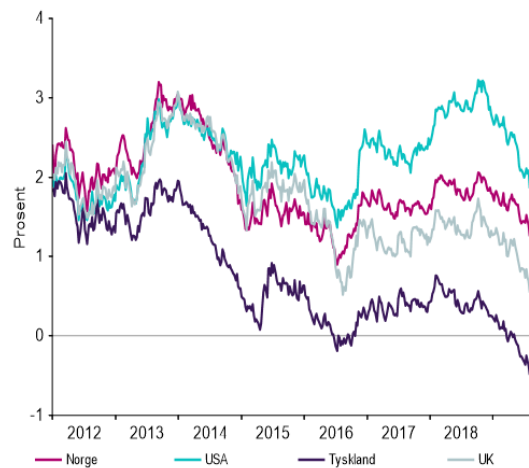
- Positiv kursutvikling i de globale aksjemarkedene i første halvår 2019 og nedgang i lange renter i mange land bidro til en betydelig økning i netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, se figur 3.1, 3.2 og 3.3.
- Den verdijusterte avkastningen, som inkluderer de urealiserte verdiendringene, var 8,5 prosent (annualisert) i første halvår 2019, mot 3,0 prosent i første halvår 2018, se figur 3.4.
- Kursreguleringsfondet økte med 25,5 mrd. kroner i første halvår 2019, mot en reduksjon på 5,3 mrd. kroner i samme periode i 2018.
- Bokført avkastning i kollektivporteføljen var 3,8 prosent i første halvår 2019 (annualisert), ned fra 4,3 prosent i første halvår 2018, se figur 3.4.
- Livsforsikringsforetakene oppnådde et resultat før skatt på 5,5 mrd. kroner (0,7 prosent av GFK), noe høyere enn tilsvarende periode i fjor (5 mrd. kroner og 0,7 prosent av GFK), se tabell 3.1.

Figur 3.1: Aksjeindekser utvalgte land

Kilde: Thomson Reuters

Figur 3.2: Rente på 10-årige statsobligasjoner

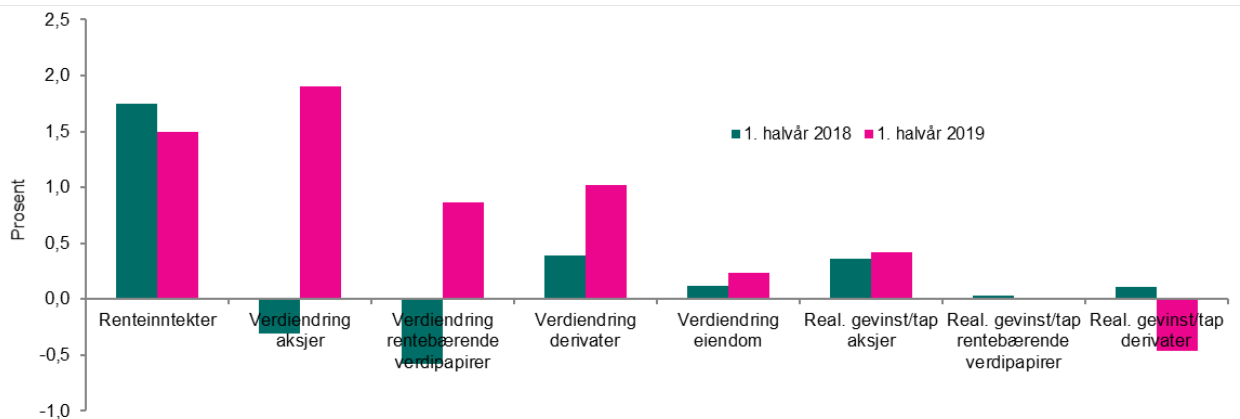

Kilde: Thomson Reuters

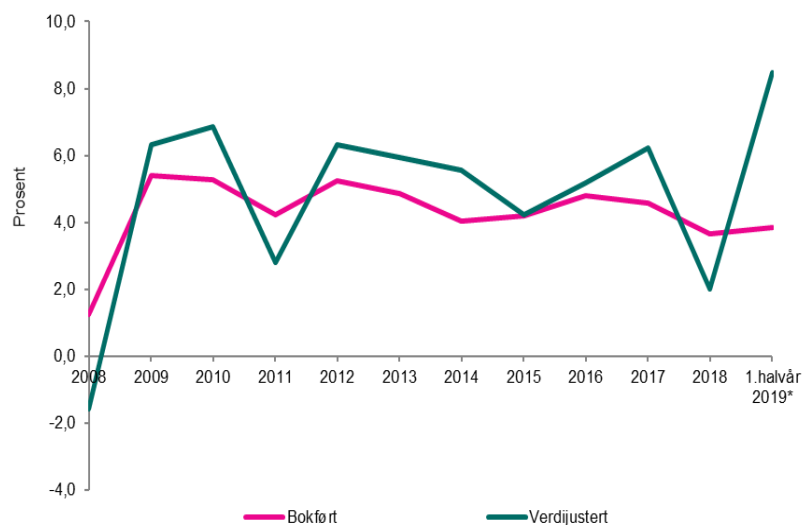
Tabell 3.1: Utvalgte resultatposter

	1. halvår 2019		1. halvår 2018	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Forfalte bruttopremier	56 097	7,1	52 923	7,0
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	45 211	5,7	15 805	2,1
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	11 835	1,5	13 141	1,7
herav gevinster ved realisasjon	-905	-0,1	3 385	0,4
herav verdiendringer	29 123	3,7	-3 916	-0,5
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	28 404	3,6	1 663	0,2
Utbetalte erstatninger	-30 096	-3,8	-28 389	-3,8
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-43 331	-5,5	-12 725	-1,7
herav endring i kursreguleringsfond	-25 547	-3,2	5 272	0,7
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-6 846	-0,9	-8 053	-1,1
Resultat fra kundeporteføljene (teknisk regnskap)	2 473	0,3	2 909	0,4
Resultat fra selskapsporteføljen (ikke-teknisk regnskap)	3 041	0,4	2 081	0,3
Resultat før skatt	5 515	0,7	4 990	0,7
Endringer i kursreguleringsfond	25 547	3,2	-5 272	-0,7
Verdijustert resultat før skatt	31 061	3,9	-282	0,0

Figur 3.3: Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, prosent av GFK

Figur 3.4: Avkastning i kollektivporteføljen

*Annualisert

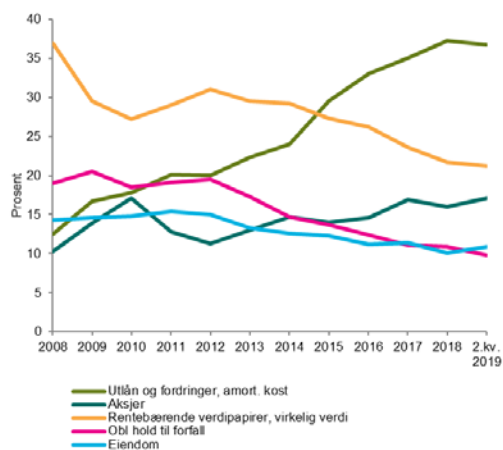
Balanse

- Livsforsikringsforetakenes totale forvaltningskapital økte med 6,5 prosent til 1 629 mrd. kroner.
- Kollektivporteføljen utgjorde 69 prosent av balansen.
- Investeringssammensetningen i kollektivporteføljen har vært relativt stabil det siste året, se figur 3.5.
- Utlån og fordringer til amortisert kost utgjør den største andelen av investeringene i kollektivporteføljen med 37 prosent, se figur 3.6.

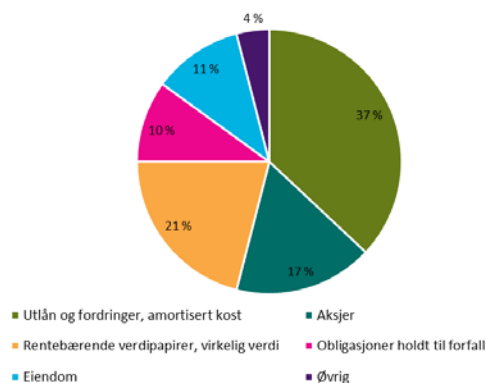
Tabell 3.2: Utvalgte balanseposter

	30.06.2019		30.06.2018	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	129 400	7,9	110 574	7,2
Finansielle eiendeler til amortisert kost	558 357	34,3	522 791	34,2
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	849 084	52,1	828 988	54,2
herav aksjer og andeler	386 750	23,7	376 132	24,6
herav rentebærende verdipapirer	432 799	26,6	430 881	28,2
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	1 628 978	100,0	1 529 549	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	153 039	9,4	144 819	9,5
herav eiendeler i kollektivporteføljen	1 116 890	68,6	1 065 365	69,7
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	357 595	22,0	318 509	20,8
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	1 112 182	68,3	1 065 108	69,6
herav premiereserve	956 200	58,7	924 763	60,5
herav tilleggsavsetninger	54 551	3,3	51 043	3,3
herav kursreguleringsfond	74 554	4,6	58 696	3,8

Figur 3.5: Investeringer i kollektivporteføljen

Figur 3.6: Sammensetning av investeringene i kollektivporteføljen per 30. juni 2019

3.2 Pensjonskasser

Omtalen gjelder de 52 største pensjonskassene (av i alt 87 pensjonskasser). De 52 pensjonskassene utgjør om lag 95 prosent av pensjonskassenes samlede forvaltningskapital.

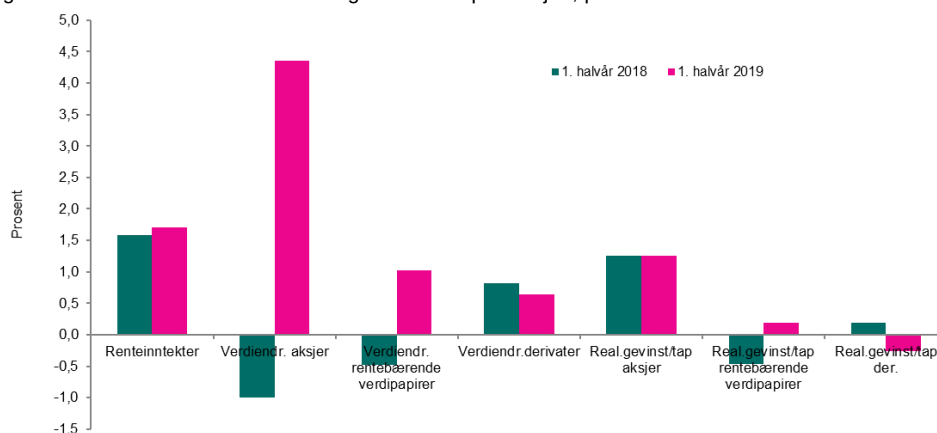
Avkastning og resultat

- Oppgangen i de globale aksjemarkedene i første halvår 2019 og nedgang i lange renter i mange land bidro til en betydelig økning i netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, se figur 3.7.
- Den verdijusterte avkastningen, som inkluderer de urealiserte verdiendringene, var 11,3 prosent (annualisert) i første halvår, mot 2,2 prosent i første halvår 2018, se figur 3.8.
- Kursreguleringsfondet økte med 10,6 mrd. kroner i første halvår 2019, mot en reduksjon på 2,2 mrd. kroner i samme periode i 2018.
- Bokført avkastning i kollektivporteføljen var 4,4 prosent i første halvår (annualisert) og på om lag samme nivå som i første halvår 2018, se figur 3.9.
- Pensjonskassene oppnådde et resultat før skatt på 4,8 mrd. kroner (2,8 prosent av GFK), som er noe høyere enn tilsvarende periode i fjor (3,5 mrd. kroner og 2,1 prosent av GFK), se tabell 3.3.

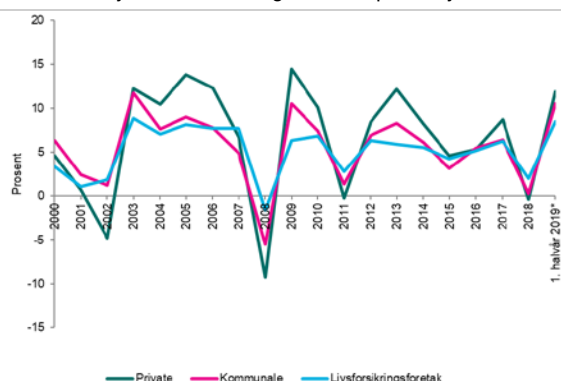
Tabell 3.3: Utvalgte resultatposter

	1. halvår 2019		1. halvår 2018	
	Mill. kr.	% av GFK	Mill. kr.	% av GFK
Forfalte bruttopremier	7 789	4,5	7 763	4,7
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	16 051	9,3	3 413	2,1
Utbetalte pensjoner mv.	-4 293	-2,5	-4 056	-2,4
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-15 899	-9,2	-3 366	-2,0
herav endring i kursreguleringsfond	-10 574	-6,1	2 164	1,3
Resultat av teknisk regnskap (kundeporteføljene)	3 144	1,8	2 637	1,6
Resultat av ikke-teknisk regnskap (selskapsporteføljen)	1 676	1,0	815	0,5
Resultat før skatt	4 819	2,8	3 452	2,1
Endring i kursreguleringsfond	10 574	6,1	-2 164	-1,3
Verdijustert resultat før skatt	15 393	8,9	1 288	0,8

Figur 3.7: Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, prosent av GFK

Figur 3.8: Verdijustert avkastning i kollektivporteføljen

*Annualisert

Figur 3.9: Bokført avkastning i kollektivporteføljen

*Annualisert

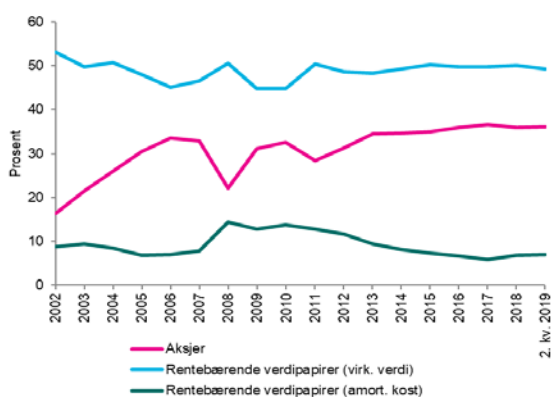
Balanse

- Pensjonskassenes samlede forvaltningskapital økte med 4,7 prosent til 354 mrd. kroner.
- Kollektivporteføljen utgjorde 84 prosent av balansen.
- Investeringssammensetningen i kollektivporteføljen har vært relativt stabil det siste året, se figur 3.10.
- Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi utgjør den største andelen av investeringene i kollektivporteføljen med 49 prosent, se figur 3.11.

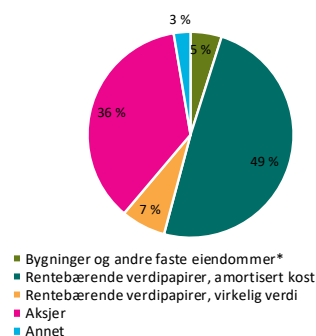
Tabell 3.4: Utvalgte balanseposter

	30.06.2019		30.06.2018	
	Mill kr.	% av FK	Mill kr.	% av FK
Bygninger og andre faste eiendommer*	19 028	5,4	18 690	5,5
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost	22 850	6,5	20 121	6,0
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi	308 152	87,1	296 562	87,7
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	353 913	100,0	338 130	100,0
herav selskapsportefølje	44 904	12,7	41 644	12,3
herav investeringer i kollektivporteføljen	298 081	84,2	285 509	84,4
herav investeringer i investeringsvalgporteføljen	10 926	3,1	10 968	3,2
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	294 686	83,3	282 698	83,6

Figur 3.10: Investeringer i kollektivporteføljen

Figur 3.11: Sammensetning av investeringene i kollektivporteføljen per 30. juni 2019

* Inkludert aksjer i datterforetak som i hovedsak er eiendomsdøtre

3.3 Skadeforsikringsforetak

Omtalen gjelder alle skadeforsikringsforetak med unntak av egenforsikringsforetak (captives), sjøforsikringsforetakene Gard og Skuld, og Den Norske Krigsforsikring for Skib Gjensidig Forening (DNK). Omtalen omfatter i alt 41 skadeforsikringsforetak.

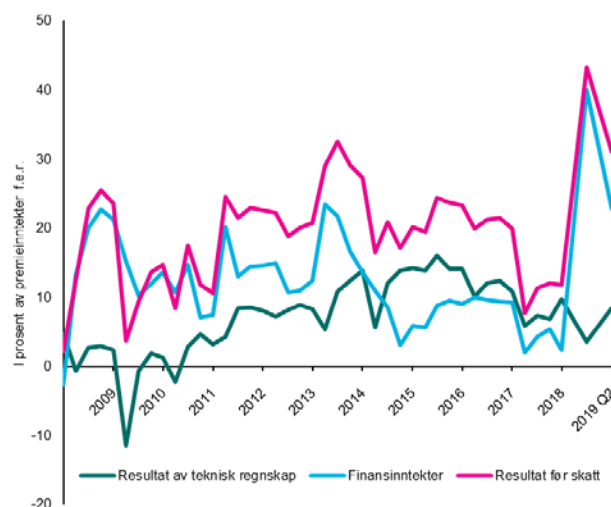
Resultat

- Skadeforsikringsforetakenes resultat før skatt økte med nærmere 5 mrd. kroner sammenlignet med første halvår 2018, til 7,3 mrd. kroner. Målt som andel av premieinntektene steg resultatet fra 11,4 til 31,0 prosent, se figur 3.12.
- Gjensidige Forsikring hadde betydelige netto inntekter fra salget av Gjensidige Bank. En sterk oppgang i aksjemarkene (jf. figur 3.1) bidro også til økningen i netto inntekter fra investeringer.
- Både samlet kostnadsprosent og skadeprosent avtok noe sammenlignet med første halvår 2018. Combined ratio for egen regning sank fra 93,2 til 92,4 prosent, se figur 3.14. Årsaken er i første rekke en lavere skadeprosent hos Gjensidige. Det er betydelig variasjon mellom foretakene, se figur 3.15 og 3.16.

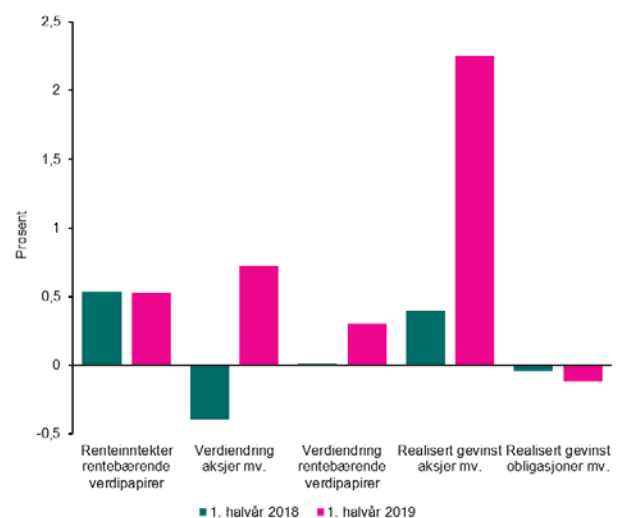
Tabell 3.6: Utvalgte resultatposter for skadeforsikringsforetakene

	1. halvår 2019		1. halvår 2018	
	Mill. kr	% av premie	Mill. kr	% av premie
Premieinntekter for egen regning	23 600		22 113	
Erstatningskostnader for egen regning	17 341	73,5	16 702	75,5
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	4 464	18,9	3 919	17,7
Resultat av teknisk regnskap	1 980	8,4	1 610	7,3
Netto inntekter fra investeringer	5 397	22,9	950	4,3
Resultat av ikke teknisk regnskap	5 343	22,6	906	4,1
Resultat før skattekostnad	7 323	31,0	2 516	11,4

Figur 3.12: Resultater i skadeforsikringsforetakene samlet.
Prosent av premieinntektene f.e.r., hittil i år

Figur 3.13: Netto inntekter fra investeringer, prosent av GFK

Salget av Gjensidige Bank bidro i stor grad til de realiserte gevinstene fra aksjer mv. i første halvår 2019.

Figur 3.14: Sum av skade- og kostnadsprosent f.e.r. for skade-
forsikringsforetakene samlet (combined ratio)

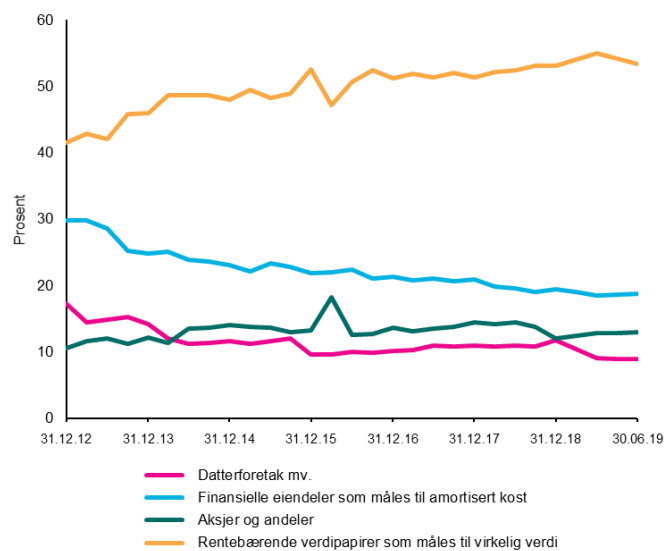
Balanse

- Skadeforsikringsforetakenes forvaltningskapital økte med 6,8 prosent, til 146 mrd. kroner.
- Sammensetningen av investeringene har vært relativt stabil det siste året, se figur 3.15. Aksjer og obligasjoner utgjorde hhv. 13 og 53 prosent av investeringene per 30. juni 2019.

Tabell 3.7: Utvalgte balanseposter for skadeforsikringsforetakene

	30.06.2019		30.06.2018	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Investeringer	108 430	74,4	102 802	75,3
Bygninger og andre faste eiendommer	1 382	0,9	291	0,2
Datterforetak, tilknyttet foretak og felleskontrollerte foretak	9 695	6,7	11 317	8,3
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	20 434	14,0	20 125	14,7
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	75 754	52,0	70 561	51,7
Aksjer og andeler	14 117	9,7	14 878	10,9
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	57 955	39,8	53 919	39,5
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	7 115	4,9	7 208	5,3
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	145 753	100,0	136 489	100,0
Egenkapital	46 523	31,9	41 402	30,3
Forsikringsforpliktelser brutto	78 416	53,8	77 182	56,5

Figur 3.15: Skadeforsikringsforetakenes investeringer.
Prosentandeler av de samlede investeringene

4 Vedlegg

Makroøkonomiske størrelser

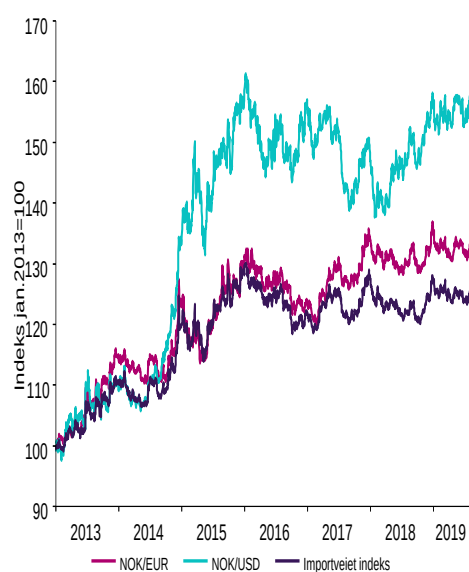
Tabell 4.1: Nøkkeltall norsk økonomi

	2. kv. 18	3. kv. 18	4. kv. 18	1. kv. 19	2. kv. 19	Juli 19
BNP	0,4	0,5	0,6	-0,1		
BNP Fastlands-Norge	0,7	0,2	1,1	0,3		
Boligpris	1,5	2,7	2,8	3,2	2,6	1,6
K3	2,3	1,9	2,5	2,4		
K3 utenlandsgjeld	-11,1	-12,0	-9,7	-7,2		
K2	5,9	5,5	5,6	5,9	5,7	
K2 husholdninger	5,9	5,8	5,6	5,7	5,5	
K2 ikke-finansielle foretak	6,2	5,0	5,5	5,8	5,8	
Arbeidsledighet (AKU)	3,8	4,0	3,8	3,8	3,4	

Tallene for BNP og arbeidsledighet er sesongjustert. AKU er nivå. De øvrige tallene er 12-månedersvekst ved utgangen av perioden.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 4.1: Valutakursutvikling

Kilde: Thomson Reuters Datastream

Tabell 4.2: Utviklingen i verdipapir- og valutamarkedet. Endring i prosent (aksjer og valuta) og basispunkter (renter)

		Nivå	Endr. i basispkt (renter) og % (aksjer og valuta)		
		09.08.19	2018	2 kv. 2019	1.1-9.8
Aksjemarkeder	Norge		-2.2	2.0	5.8
	USA		-4.5	4.3	18.2
	Euroområdet		-12.1	4.7	13.2
	Verden		-8.2	4.2	15.3
	Japan		-14.9	-1.6	3.0
Statsrenter 10 år	Norge	1.15	14	-14	-64
	USA	1.73	28	-41	-96
	Tyskland	-0.58	-18	-26	-83
Pengemarkedsrenter	Norge	1.63	46	18	36
	USA	2.18	111	-28	-63
	3 mnd Euroområdet	-0.40	2	-3	-10
Sw aprenter Norge	2 år	1.72	41	12	18
	5 år	1.57	26	-5	-23
	10 år	1.58	17	-12	-53
Valutakurs er	NOK/EUR	9.95	0.8	0.4	0.5
	NOK/USD	8.88	5.9	-1.0	2.6
	Imp vektet NOK	107.90	0.0	-0.6	-0.4

Kilde: Thomson Reuters Datastream

Resultat og balanse for hver bransje

BANKER (bankkonsern)

Samtlige 121 norske banker

RESULTAT	1. halvår 2019		1. halvår 2018	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Renteinntekter m.v.	70 978	2,92	62 447	2,69
Rentekostnader m.v.	27 463	1,13	21 987	0,95
Netto renteinntekter	43 515	1,79	40 460	1,74
Utbytte	4 422	0,18	1 670	0,07
Provisjonsinntekter m.v.	10 862	0,45	11 028	0,48
Provisjonskostnader m.v.	2 724	0,11	2 782	0,12
Netto verdiendr. på finansielle instrumenter	3 505	0,14	1 711	0,07
Andre inntekter	2 612	0,11	2 638	0,11
Lønn- og administrasjonskostnader				
... herav lønn, pensjoner og sosiale ytelser oa.	13 047	0,54	12 184	0,53
Avskrivninger	2 318	0,10	1 614	0,07
Andre kostnader	9 757	0,40	9 717	0,42
Driftsresultat før tap	37 071	1,52	31 210	1,35
Tap på utlån	2 103	0,09	912	0,04
Verdifall på ikke-finansielle eiendeler	3	0,00	-482	-0,02
Resultat før skatt	34 965	1,44	30 780	1,33
Skattekostnad	6 656	0,27	6 395	0,28
Resultat for perioden	28 309	1,16	24 384	1,05

BALANSE	30.06.2019		30.06.2018	
	Mill. kr		Mill. kr	% vekst
Forvaltningskapital	4 933 454		4 744 856	4,0
Brutto utlån til kunder	3 626 586		3 402 848	6,6
Tapsnedskrivninger av utlån	-24 143		-25 403	-5,0
... herav Steg 1 (kun IFRS)	-3 035		-3 140	-3,3
... herav Steg 2 (IFRS)/Gruppemessige nedskrivninger (NGAAP)	-4 724		-5 093	-7,2
... herav Steg 3 (IFRS)/Individuelle nedskrivninger (NGAAP)	-16 384		-17 170	-4,6
Innsk. fra og gjeld til kunder	2 258 167		2 226 977	1,4
Gjeld stiftet ved utsted. av verdipapirer	1 635 447		1 458 956	12,1

KREDITTFORETAK**28 kredittforetak (uten Eksportfinans)**

RESULTAT	1. halvår 2019		1. halvår 2018	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Renteinntekter og lignende inntekter	23 013	2,23	19 508	1,99
Rentekostnader og lignende kostnader	16 519	1,60	12 771	1,30
= Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	6 493	0,63	6 737	0,69
Utbytte og andre lignende inntekter	7	0,00	8	0,00
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	90	0,01	76	0,01
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	523	0,05	539	0,06
Nto. gev./tap omløpsmidler/fin. eiend. vurd. til virk. verdi	325	0,03	-1 362	-0,14
Andre driftsinntekter	1	0,00	9	0,00
Lønn, pensjoner og sosiale ytelser	132	0,01	126	0,01
Av-/nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler	5 335	0,52	3 935	0,40
Andre driftskostnader	912	0,09	855	0,09
Driftsresultat før tap	5 335	0,52	3 935	0,40
Tap på utlån	-26	0,00	-7	0,00
Resultat før skatt fra videreført virksomhet	5 361	0,52	3 942	0,40
Skatt på resultat fra videreført virksomhet	1 311	0,13	952	0,10
Resultat før andre inntekter og kostnader	4 050	0,39	2 991	0,31

BALANSE	30.06.2019	30.06.2018	
	Mill. kr	Mill. kr	% vekst
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	2 204 207	1 967 213	12,0
Brutto utlån til kunder	1 907 822	1 697 850	12,4
Tapsnedskrivninger totalt	-384	-371	3,4
...herav Steg 1 (IFRS)	-125	-102	
...herav Steg 2 (IFRS)/Gruppemessige nedskrivninger (NGAAP)	-106	-124	
...herav Steg 3 (IFRS)/Individuelle nedskrivninger (NGAAP)	-153	-146	
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	314 397	229 691	-29,3
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 689 547	1 523 789	10,9

FINANSIERINGSFORETAK**30 finansieringsforetak**

RESULTAT	1. halvår 2019		1. halvår 2018	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Renteinntekter og lignende inntekter	3 739	5,20	3 362	5,23
Rentekostnader og lignende kostnader	1 041	1,45	812	1,26
= Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	2 698	3,75	2 550	3,97
Utbytte og andre lignende inntekter	0	0,00	0	0,00
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	484	0,67	445	0,69
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	499	0,69	482	0,75
Nto. gev./tap omløpsmidler/fin. eiend. vurd. til virk. verdi	34	0,05	0	0,00
Andre driftsinntekter	259	0,36	169	0,26
Lønn, pensjoner og sosiale ytelser	570	0,79	526	0,82
Av-/nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler	125	0,17	86	0,13
Andre driftskostnader	473	0,66	500	0,78
Driftsresultat før tap	1 807	2,51	1 571	2,44
Tap på utlån	329	0,46	194	0,30
Resultat før skatt fra videreført virksomhet	1 477	2,06	1 376	2,14
Skatt på resultat fra videreført virksomhet	345	0,48	343	0,53
Resultat før andre inntekter og kostnader	1 132	1,58	1 033	1,61

BALANSE	30.06.2019		30.06.2018	
	Mill. kr		Mill. kr	% vekst
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	150 072		134 574	11,5
Brutto utlån til kunder	144 362		128 024	12,8
Tapsnedskrivninger på utlån til amortisert kost	-3 108		-2 760	12,6
...herav Steg 1 (IFRS)	-259		-207	
...herav Steg 2 (IFRS)/Gruppemessige nedskrivninger (NGAAP)	-1 915		-1 649	
...herav Steg 3 (IFRS)/Individuelle nedskrivninger (NGAAP)	-934		-904	
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	93 040		88 472	5,2

LIVSFORSIKRINGSFORETAK**11 livsforsikringsforetak**

RESULTAT	1. halvår 2019		1.halvår 2018	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Forfalte bruttopremier	56 097	7,1	52 923	7,0
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	45 211	5,7	15 805	2,1
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	11 835	1,5	13 141	1,7
herav gevinster ved realisasjon	-905	-0,1	3 385	0,4
herav verdiendringer	29 123	3,7	-3 916	-0,5
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	28 404	3,6	1 663	0,2
Utbetalte erstatninger	-30 096	-3,8	-28 389	-3,8
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-43 331	-5,5	-12 725	-1,7
herav endring i kursreguleringsfond	-25 547	-3,2	5 272	0,7
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-6 846	-0,9	-8 053	-1,1
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-3 225	-0,4	-3 169	-0,4
Resultat av teknisk regnskap (kundeporteføljene)	2 473	0,3	2 909	0,4
Resultat av ikke-tekniske regnskap (selskapsporteføljen)	3 041	0,4	2 081	0,3
Resultat før skatt	5 515	0,7	4 990	0,7
Endringer i kursreguleringsfond	25 547	3,2	-5 272	-0,7
Verdijustert resultat før skatt	31 061	3,9	-282	0,0
Totalresultat (etter skatt og andre inntekter og kostnader)	4 410	0,6	4 027	0,5

BALANSE	30.06.2019		30.06.2018	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	129 400	7,9	110 574	7,2
Finansielle eiendeler til amortisert kost	558 357	34,3	522 791	34,2
herav investeringer som holdes til forfall	109 848	6,7	113 041	7,4
herav utlån og fordringer	410 753	25,2	380 597	24,9
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	849 084	52,1	828 988	54,2
herav aksjer og andeler	386 750	23,7	376 132	24,6
herav rentebærende verdipapirer	432 799	26,6	430 881	28,2
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	1 628 978	100,0	1 529 549	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	153 039	9,4	144 819	9,5
herav eiendeler i kollektivporteføljen	1 116 890	68,6	1 065 365	69,7
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	357 595	22,0	318 509	20,8
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	1 112 182	68,3	1 065 108	69,6
herav premiereserve	956 200	58,7	924 763	60,5
herav tilleggsavsetninger	54 551	3,3	51 043	3,3
herav kursreguleringsfond	74 554	4,6	58 696	3,8

PENSJONSKASSER**52 pensjonskasser**

RESULTAT	1. halvår 2019		1. halvår 2018	
	Mill. kr.	% av GFK	Mill. kr.	% av GFK
Forfalte bruttopremier	7 789	4,5	7 763	4,7
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	16 051	9,3	3 413	2,1
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	2 928	1,7	2 634	1,6
herav gevinster ved realisasjon	2 026	1,2	2 507	1,5
herav verdiendringer	10 652	6,2	-2 104	-1,3
Utbetalte pensjoner mv.	-4 293	-2,5	-4 056	-2,4
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-15 899	-9,2	-3 366	-2,0
herav endring i premiereserve	-5 147	-3,0	-5 426	-3,3
herav endring i kursreguleringsfond	-10 574	-6,1	2 164	1,3
Midler tilordnet forsikringskontraktene -kontraktsfastsatte forpliktelser	-574	-0,3	-668	-0,4
Resultat av teknisk regnskap (kundeporteføljene)	3 144	1,8	2 637	1,6
Resultat av ikke-teknisk regnskap (selskapsporteføljen)	1 676	1,0	815	0,5
Resultat før skatt	4 819	2,8	3 452	2,1
Endring i kursreguleringsfond	10 574	6,1	-2 164	-1,3
Verdijustert resultat før skatt	15 393	8,9	1 288	0,8
Totalresultat (etter skatt og andre inntekter og kostnader)	4 777	2,8	3 408	2,1

BALANSE	30.06.2019		30.06.2018	
	Mill. kr.	% av FK	Mill. kr.	% av FK
Bygninger og andre faste eiendommer*	19 028	5,4	18 690	5,5
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost	22 850	6,5	20 121	6,0
herav rentebærende verdipapirer	22 474	6,4	19 482	5,8
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi:	308 152	87,1	296 562	87,7
herav aksjer og andeler	125 644	35,5	124 796	36,9
herav rentebærende verdipapirer	174 101	49,2	168 855	49,9
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	353 913	100,0	338 130	100,0
herav selskapsportefølje	44 904	12,7	41 644	12,3
herav investeringer i kollektivporteføljen	298 081	84,2	285 509	84,4
herav investeringer i investeringsvalgporteføljen	10 926	3,1	10 968	3,2
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	294 686	83,3	282 698	83,6
herav premiereserve mv.	235 433	66,5	226 689	67,0
herav kursreguleringsfond	38 061	10,8	35 852	10,6
herav tilleggsavsetninger	14 462	4,1	13 695	4,1

* Inkludert aksjer i datterforetak som i hovedsak er eiendomsdøtre

SKADEFORSIKRINGSFORETAK

41 skadeforsikringsforetak (uten captives, Gard, Skuld og DNK)

Tall i mill. kroner og prosent av premieinntekter f.e.r.

RESULTAT	1. halvår 2019		1. halvår 2018	
	Mill. kr	% av premie	Mill. kr	% av premie
Premieinntekter for egen regning	23 600		22 113	
Erstatningskostnader for egen regning	17 341	73,5	16 702	75,5
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	4 464	18,9	3 919	17,7
Resultat av teknisk regnskap	1 980	8,4	1 610	7,3
Netto inntekter fra investeringer	5 397	22,9	950	4,3
herav renteinntekt og utbytte på finansielle eiendeler	964	4,1	929	4,2
herav verdiendringer	1 520	6,4	-537	-2,4
herav gevinster ved realisasjon	3 080	13,0	624	2,8
Resultat av ikke teknisk regnskap	5 343	22,6	906	4,1
Resultat før skattekostnad	7 323	31,0	2 516	11,4

BALANSE	30.06.2019		30.06.2018	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Investeringer	108 430	74,4	102 802	75,3
Bygninger og andre faste eiendommer	1 382	0,9	291	0,2
Datterforetak, tilknyttet foretak og felleskontrollerte foretak	9 695	6,7	11 317	8,3
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	20 434	14,0	20 125	14,7
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	75 754	52,0	70 561	51,7
herav aksjer og andeler	14 117	9,7	14 878	10,9
herav obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	57 955	39,8	53 919	39,5
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	7 115	4,9	7 208	5,3
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	145 753	100,0	136 489	100,0
Egenkapital	46 523	31,9	41 402	30,3
Forsikringsforpliktelser brutto	78 416	53,8	77 182	56,5
herav avsetning for ikke opptjent bruttopremie	26 553	18,2	24 200	17,7
herav brutto erstatningsavsetning	50 935	34,9	52 039	38,1

